

HFD 2017 ref. 12

Fråga om det finns förutsättningar för att ålägga en styrelseledamot, tillika trafikansvarig, betalningsskyldighet enligt reglerna om företrädaransvar.

59 kap. 12-13 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244)

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 22 februari 2017 följande dom (mål nr 1736-16).

Bakgrund

Om någon i egenskap av företrädare för en juridisk person uppsåtligt eller av grov oaktsamhet inte har gjort skatteavdrag eller har underlåtit att betala skatt eller avgift, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten eller avgiften (företrädaransvar). Om det finns särskilda skäl, får företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldigheten.

Robin Dasilva bud & bemanning AB har bedrivit transportverksamhet. Bolaget bildades i januari 2006 och försattes i konkurs i oktober 2012. Styrelsen bestod av två ordinarie ledamöter. J.O. var styrelseledamot under tiden juli 2006–oktober 2012. Han var också utsedd till trafikansvarig för bolagets transportverksamhet. Den andra ledamoten, som var aktieägare i bolaget, var ordförande och utsedd till särskild firmatecknare under samma tid.

I september 2013 beslutade Skatteverket att genom omprövning höja bolagets arbetsgivaravgifter och skatteavdrag för januari 2011–juni 2012 med sammanlagt ca 1,2 miljoner kr och sänka gjorda avdrag för ingående mervärdesskatt för januari 2011–mars 2012 med ca 550 000 kr. Skatteverket fann att bolaget hade använt sig av s.k. osanna fakturor i sin bokföring för att kunna betala svarta löner. Bolaget överklagade beslutet till förvaltningsrätten, som avslog överklagandet. Domen har vunnit laga kraft.

Konkursen i bolaget avslutades i februari 2015 utan att staten fick någon utdelning på sina skattefordringar. Skatteverket ansökte i mars 2015 hos förvaltningsrätten om att J.O. skulle förpliktas att tillsammans med bolaget betala de förfallna skatterna och avgifterna. Det yrkade beloppet uppgick till sammanlagt ca 1,7 miljoner kr och avsåg de skatter och avgifter som påförts genom omprövningsbeslutet.

Förvaltningsrätten biföll delvis Skatteverkets ansökan. Befrielse medgavs med hälften av det yrkade beloppet. Förvaltningsrätten ansåg att J.O. i egenskap av styrelseledamot varit skyldig att fortlöpande hålla sig underrättad om bolagets ekonomiska förhållanden. Genom att inte se till att bolagets skatter och avgifter beta-

lades i rätt tid hade J.O., enligt förvaltningsrätten, agerat grovt oaktsamt. Med hänsyn till att han inte hade ägarintresse i bolaget och då hans möjligheter att bestämma över bolaget fick anses ha varit begränsade, ansåg förvaltningsrätten att det förelåg särskilda skäl för att delvis befria honom från betalningsskyldigheten.

Kammarrätten avslag J.O:s överklagande och anförde bl.a. följande. J.O. har inte förvissat sig om att bolagets interna löpande kontroll har varit utformad på ett sådant sätt att oegentligheter av det slag som är i fråga skulle kunnat upptäckas vid den löpande förvaltningen. Han har också genom sitt ansvar som trafikansvarig haft skäl att i större utsträckning än vad som har skett informera sig om bolagets angelägenheter.

Yrkanden m.m.

J.O. yrkar att Skatteverkets ansökan ska avslås och att han ska medges ersättning för sina ombudskostnader med 57 500 kr i Högsta förvaltningsdomstolen och med yrkade belopp i underinstanserna. Han anför bl.a. följande.

Han har inte arbetat operativt i bolaget utan verksamheten i bolaget drevs av den andra styrelseledamoten. Bolaget har till det yttre varit välfungerande med normala kontrollfunktioner. Det har haft en stabil verksamhet och har skött sina åligganden gentemot Skatteverket under den aktuella tiden. Han har i enlighet med sitt styrelseuppdrag fått löpande rapporter från den externa redovisningskonsulten. Han har deltagit i bokslutsarbetet och har också tagit del av årsredovisningen och inkomstdeklarationen. I samband med det har han haft kontakt med den externa revisorn. Det har inte förelegat några indikationer på felaktigheter. Med hänsyn till rollfördelningen i bolaget kan det därför inte anses vara oaktsamt att han inte har deltagit i upprättandet av skattedeklarationerna eller löpande granskat underlaget för deklarationerna. Felaktigheterna skulle inte heller ha kunnat upptäckas vid en rutinmässig kontroll. Det rör sig om ett kvalificerat skatteundandragande där den andra styrelseledamoten har använt sig av fabricerade underlag. Det är den andra styrelseledamoten som har attesterat de osanna fakturorna och uppsåtligen överlämnat ett felaktigt underlag till redovisningskonsulten.

Hans uppdrag som trafikansvarig innebär inte att han kan åläggas något utökat ansvar för bolagets skatter enligt reglerna om företrädaransvar.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

J.O. har under de senaste femton åren varit företagsledare och styrelseledamot i ett annat bolag med liknande verksamhet och har därför lång erfarenhet av styrelsearbete. I hans roll som trafikansvarig i det nu aktuella bolaget har ingått att faktiskt och fortlö-

pande leda bolagets transportverksamhet. Han borde därför ha haft mycket god insyn i bolagets dagliga drift samt vetat vilka som körde för bolaget, vilka avtal som fanns och vid vilka tider transportererna skedde. Om J.O. hade fullföljt sitt ansvar som trafikansvarig borde han ha upptäckt oegentligheterna i bolaget och agerat i enlighet med sitt ansvar som styrelseledamot.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

Frågan i målet är om J.O. i egenskap av styrelseledamot i bolaget uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att göra skatteavdrag och att betala bolagets skatter och om han därmed ska åläggas betalningsskyldighet som företrädare för bolaget.

Rättslig reglering m.m.

Målet avser skatter och avgifter för redovisningsperioder under januari 2011–juni 2012. Bestämmelser om företrädaransvar finns i 59 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), som trädde i kraft den 1 januari 2012. För skatter och avgifter som avser redovisningsperioder som har påbörjats eller avslutats före ikraftträdandet gäller dock bestämmelser med motsvarande innehåll i 12 kap. i den upphävda skattebetalningslagen (1997:483).

Om en företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte har gjort skatteavdrag med rätt belopp, är företrädaren, enligt 59 kap. 12 § skatteförfarandelagen, tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala det belopp som den juridiska personen har gjorts ansvarig för. Vidare gäller enligt 13 § att en företrädare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte har betalat skatt eller avgift är, tillsammans med den juridiska personen, skyldig att betala skatten eller avgiften. Betalningsskyldigheten är knuten till den tidpunkt skatten ursprungligen skulle ha dragits av eller betalats. Om det finns särskilda skäl får företrädaren enligt 15 § helt eller delvis befrias från betalningsansvar.

Av 8 kap. 4 § aktiebolagslagen (2005:551) framgår att styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen ska fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Enligt 2 kap. 3 § yrkestrafiklagen (1998:490) ska det hos juridiska personer som har trafik tillstånd finnas en eller flera personer som har särskilt ansvar för att verksamheten utövas i enlighet med gällande regler och god branschsed samt på ett trafiksäkert sätt (trafikansvariga). Av 4 § första stycket 1 framgår att trafikansvarig i aktiebolag ska vara den verkställande direktören, om det finns en sådan, eller annars den styrelseledamot som bolaget har utsett. Om det finns särskilda skäl får, enligt andra stycket a, Transportstyrelsen medge att någon annan än den som nu har angetts ska vara trafikansvarig.

Yrkestrafiklagen upphörde att gälla den 1 juni 2012. Bestämmelser om trafikansvar finns numera i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Under en period av ett och ett halvt år bokförde och betalade bolaget 16 osanna fakturor som inklusive mervärdesskatt uppgick till mellan ca 110 000 kr och ca 260 000 kr, totalt ca 2,8 miljoner kr. Faktureringen byggde på avtal som bolaget hade träffat med två andra bolag och gav sken av att bolaget hade hyrt in chaufförer under drygt 4 000 timmar. Oegentligheterna i bolagets transportverksamhet har således avsett betydande belopp och pågått under lång tid.

Avtalen ingicks och fakturorna bokfördes under den tid som J.O. var styrelseledamot i bolaget och trafikansvarig för transportverksamheten.

Det har inte framkommit att J.O. känt till att osanna fakturor har tagits in i bokföringen. Det är därmed inte visat att han uppsåtligt underlåtit att göra skatteavdragen och att betala skatterna och avgifterna.

Beträffande frågan om J.O. i egenskap av styrelseledamot har förfarit grovt oaktsamt gör Högsta förvaltningsdomstolen följande bedömning.

Ett aktiebolags styrelse har ett omfattande förvaltningsansvar. Styrelsen ska bl.a. se till att bolagets organisation är ändamålsenlig. I detta innefattas att organisationen i sig ska inrymma rutiner och funktioner som verkar kvalitetssäkrande. Hanteringen av bolagets bokföring och redovisning, dess medelsförvaltning och dess ekonomiska förhållanden i övrigt är av grundläggande betydelse för bolaget. Styrelsen kan fördela arbetsuppgifter mellan ledamöter, delegera vissa förvaltningsuppgifter och utse särskilda firma-tecknare. En delegation kan dock aldrig innebära att styrelsen avhänder sig det yttersta ansvaret för kontrollen av verksamheten (se prop. 1997/98:99 s. 205 f. samt prop. 2004/05:85 s. 310 f. och 617 f.).

J.O:s arbetsinsatser som styrelseledamot har enligt honom själv inskränkt sig till vad som kan betecknas som sedvanligt styrelsearbete och han har inte deltagit i bolagets löpande verksamhet. Han har kontinuerligt fått rapporter från bolagets redovisningskonsult och har deltagit i bokslutsarbetet samt tagit del av årsredovisningar och inkomstdeklarationer.

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att J.O. i egenskap av styrelseledamot utsetts till att såsom trafikansvarig leda bolagets transportverksamhet. Han var därmed skyldig att se till att transportverksamheten utövades i enlighet med gällande regler.

Mot denna bakgrund har det ålegat J.O. att, förutom de övergripande kontrollåtgärder han vidtagit, också ta del av de avtal och fakturor som var av betydelse för transportverksamheten samt utöva tillsyn över såväl anställd som inhyrd personal. Redan en rutinmässig granskning av avtalen och fakturorna borde ha föranlett en närmare undersökning av förhållandena i transportverksamheten.

J.O. har brustit i sitt ansvar för verksamheten i bolaget och därigenom eftersatt sina åligganden som styrelseledamot på ett sådant sätt att han får anses ha varit grovt oaktsam. Han ska därmed åläggas betalningsskyldighet som företrädare för bolaget. Några skäl för att bestämma betalningsskyldigheten till ett lägre belopp än vad underinstanserna funnit föreligger inte. Överklagandet ska därmed avslås.

Målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen. J.O. ska därför beviljas skälig ersättning för ombudskostnader med ytterligare 40 000 kr.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Högsta förvaltningsdomstolen beviljar J.O. ersättning för ombudskostnader med ytterligare 40 000 kr.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Knutsson*, *Askersjö*, *Baran* och *Gäverth*. Föredragande var justitiesekreteraren Ann Linders.

Förvaltningsrätten i Stockholm (2015-06-26, Önell):

J.O. har varit registrerad som ordinarie styrelseledamot under den aktuella tidsperioden. Han var i den egenskapen skyldig att fortlöpande hålla sig underrättad om bolagets ekonomiska förhållanden. Detta ansvar kan han inte komma ifrån genom att hänvisa till att någon annan har ansvar

för att sköta bolagets bokföring och skattebetalningar. Av rättspraxis följer att den som tar på sig att vara styrelseledamot i ett aktiebolag inte kan undgå de krav som ställs på styrelseledamöter enligt aktiebolagslagen genom att åberopa att styrelseuppdraget enbart varit av formell natur eller att han inte förstått innebörden av uppdraget (se NJA 1974 s. 297). Det måste vidare ställas höga krav på att den som påstår sig ha blivit vilseledd under sin tid som styrelseledamot i ett bolag ska styrka detta förhållande. Bestämmelserna om företrädaransvar skulle annars lätt kunna kringgå (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 1 april 2015 i mål 7354-13). Någon utredning som visar att J.O. vilseletts finns inte. Det framgår inte heller att han har gjort några egna kontroller avseende bolaget. Mot denna bakgrund och då han inte sett till att bolagets skatter och avgifter betalades i rätt tid har J.O. agerat grovt oaktsamt och är tillsammans med bolaget betalningsskyldig för de aktuella skatterna och avgifterna.

Frågan är därefter om det finns särskilda skäl att helt eller delvis befria J.O. från betalningsskyldighet. Som skäl för befrielse har i rättspraxis bl.a. beaktats om företrädaren saknat intresse i bolaget genom eget eller närståendes innehav eller bestämmande inflytande över bolaget (NJA 1973 s. 544 och NJA 1975 s. 480).

De aktuella skatteskulderna har uppkommit mot bakgrund av att bolaget tagit in osanna fakturor i sin bokföring och därigenom möjliggjort betalning av svarta löner och uttag av bolagets företrädare. Skatteverket har inte påstått att J.O. har känt till dessa förhållanden, men att han i egenskap av styrelseledamot varit skyldig att följa upp och kontrollera den ekonomiska ställningen i bolaget.

J.O. har saknat ägarintresse i bolaget och Skatteverket har inte heller anfört att några intäkter från bolaget har kommit honom till del. Han har även saknat en självständig rätt att teckna bolagets firma men har i egenskap av styrelseledamot skrivit under bolagets årsredovisningar. Av utredningen i målet framgår inte att revisorn lämnat några anmärkningar gällande bolagets redovisningar eller att bolaget har varit på obestånd under aktuell period.

Med hänsyn härtill och till vad J.O. själv anfört om sin roll i bolaget måste J.O:s möjligheter att bestämma över bolaget anses ha varit begränsat. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att det finns särskilda skäl att delvis befria J.O. från betalningsskyldighet. Befrielse ska medges med hälften av beloppet dvs. 849 390 kr.

Ersättning för kostnader

J.O. har delvis vunnit bifall till sin talan och är därför berättigad till skälig ersättning för sina kostnader. Han har yrkat på ersättning för 25 timmars arbete, sammanlagt 93 750 kr inklusive moms. Förvaltningsrätten anser att han kan tillerkännas ersättning för kostnader uppkomna hos förvaltningsrätten med skäliga 20 000 kr.

– Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förpliktar J.O. att, solidariskt med Robin Dasilva bud & bemanning AB till staten utge obetalda skatter och avgifter om sammanlagt 849 389 kr. – Förvaltningsrätten medger J.O. ersättning för kostnader i målet med 20 000 kr.

Kammarrätten i Stockholm (2016-03-03, Norling och Sederholm):

Kammarrätten instämmer inledningsvis i förvaltningsrättens bedömning att annat inte har kommit fram än att statens fordran mot bolaget har tillkommit i laga ordning och att den är välgrundad (jfr RÅ 2008 ref. 75) samt konstaterar att skatterna och avgifterna fortfarande är obetalda.

Kammarrätten konstaterar vidare att det i målet är ostridigt att J.O. var registrerad styrelseledamot och legal företrädare för bolaget under den tidsperiod som de aktuella skatterna och avgifterna förföll till betalning.

För att J.O. ska kunna åläggas företrädaransvar krävs det vidare att han uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har underlåtit att se till att skatterna och avgifterna betalades.

Enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen svarar styrelsen för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Vidare är styrelsen skyldig att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation samt att se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och de ekonomiska förhållandena i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Om vissa uppgifter delegeras till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

När det gäller frågan om uppsåt, anser kammarrätten att det inte är visat att J.O. har haft vetskap om att det har förekommit oegentligheter i bolaget och att skatterna och avgifterna inte har betalats. Han kan alltså inte anses ha haft uppsåt.

När det gäller frågan om grov oaktsamhet gör kammarrätten följande bedömning.

J.O. har hänvisat till att han inte har varit delaktig i driften av bolaget och anser att han har uppfyllt sitt ansvar som styrelseledamot, detta genom att hålla sig uppdaterad framför allt via löpande kontakter med bolagets externa redovisningskonsult samt med företagsledaren. Han har uppgett att han inte har fått någon indikation på att det skulle vara problem med bolagets ekonomi och att det därför inte har funnits något skäl för honom att vidta ytterligare åtgärder.

J.O. har medgett att han var skyldig att följa upp och kontrollera den ekonomiska ställningen. Kammarrätten kan också konstatera att han som legal företrädare hade en långtgående skyldighet att hålla sig informerad om bolagets angelägenheter och se till att skatter och avgifter betalades i rätt tid. J.O. har dessutom tidigare erfarenhet av styrelsearbete och har enligt egen uppgift själv bedrivit budverksamhet, dvs. en likartad verksamhet som den aktuella. Han får därför anses ha varit fullt medveten om det ansvar som följer med ett uppdrag som styrelseledamot. Det kan noteras att ansvaret för en styrelseledamot gäller även för en sådan ledamot som kan ha haft ett uppdrag av endast formell natur (NJA 1974 s. 297).

Kammarrätten konstaterar att J.O. inte har förvissat sig om att bolagets interna löpande kontroll har varit utformad på ett sådant sätt att oegentligheter av det slag som är i fråga skulle kunnat upptäckas vid den löpande förvaltningen. Han har inte heller i sin egenskap av styrelseledamot själv förvissat sig om att det inte förekommer några oegentligheter i bolaget. Såvitt det har kommit fram har han i stället i huvudsak förlitat sig på andra personers muntliga uppgifter och inte heller gjort någon

egen kontroll av bolagets konkreta förehavanden. Om han hade varit mer aktiv och vidtagit egna kontroller genom att t.ex. kräva insyn i bolagets ekonomiska förvaltning hade det funnits en möjlighet att upptäcka att det fanns oegentligheter inom bolaget och därmed få anledning att misstänka att bolaget inte skulle betala skatterna och avgifterna. Till det kommer enligt kammarrättens uppfattning att J.O. också genom sitt ansvar som trafikansvarig haft skäl för att i större utsträckning än vad som har skett informera sig om bolagets angelägenheter.

För kammarrätten framstår J.O:s underlåtenhet som ett medvetet risktagande. Han kan följaktligen inte anses ha vidtagit tillräckliga åtgärder. Genom sin underlåtenhet har han i vart fall av grov oaktsamhet inte sett till att aktuella skatter och avgifter betalats i tid.

Kammarrätten bedömer vidare att det inte har kommit fram några särskilda skäl för att medge befrielse från betalningsskyldigheten i högre grad än vad förvaltningsrätten har stannat för.

Ersättning för kostnader

När det gäller frågan om ersättning för kostnader i förvaltningsrätten instämmer kammarrätten i den bedömning som förvaltningsrätten har gjort.

J.O. har inte vunnit bifall till sin talan i kammarrätten. Målet avser inte frågor som är av betydelse för rättstillämpningen och det finns inte heller synnerliga skäl för ersättning. Yrkandet om ersättning för kostnader i kammarrätten ska därför avslås.

– Kammarrätten avslår överklagandet och yrkandet om ersättning för kostnader i kammarrätten.

Kammarrättsrådet *Cedermark* var skiljaktig och anförde:

[text här utelämnad]

Vid bedömningen av om J.O. har varit grovt oaktsam i sin egenskap av styrelseledamot gör jag följande överväganden.

Av utredningen i målet framgår att verksamheten i bolaget har drivits av företagsledaren tillika styrelseledamoten R.D. som har haft ensam firmateckningsrätt. J.O. har inte haft något ägande i bolaget och har inte heller haft någon rätt att ensam teckna bolagets firma. Bolaget har anlitat en bokföringsbyrå för bokföringen och en extern revisor för revisionen. Bolagets förvaltning måste härigenom anses ha organiserats på ett tillfredsställande sätt. J.O. har enligt oemotsagda uppgifter haft veckovisa kontakter med bokföringsfirman och löpande kontakter med den person som drivit verksamheten. Han har vidare årligen gått igenom bokföringen tillsammans med den externa revisorn inför årsbokslut. Han har således fått regelbundna rapporter om bolagets verksamhet, inte bara från den som drivit verksamheten utan även från den som skött bokföringen. J.O. kan mot denna bakgrund inte anses ha varit passiv i sin roll som styrelseledamot. Han måste tvärtom anses ha fullgjort det tillsynsansvar som åvilat honom i hans egenskap av styrelseledamot.

Vidare har enligt vad som framkommit i målet alla inblandade varit överens om att bolaget gått mycket bra och enligt J.O. har ingen ens antytt att bolaget skulle ha varit involverat i oegentligheter eller att något skulle ha varit konstigt med fakturorna i bolaget. Dessa uppgifter har inte motsagts av Skatteverket och uppgifterna ska därför läggas till grund för

bedömningen (jfr NJA 2004 s. 510). Mot bakgrund av det anförda konstaterar jag att J.O. inte har fått några varningssignaler som han borde ha reagerat på och som borde ha föranlett åtgärder från hans sida. Det får därför enligt min uppfattning ifrågasättas om J.O., i egenskap av styrelseledamot utan aktivt deltagande i verksamheten, har varit oaktsam. Under alla förhållanden får det ifrågasättas om J.O. brustit i sina åtaganden i sådan grad att han gjort sig skyldig till grov oaktsamhet (jfr ovan refererade förarbetsuttalanden och rättsfall samt Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 oktober 2010 i mål nr 1666-10).

Oaktsamhetsbedömningen ska ta sikte på fullgörandet av ansvaret som styrelseledamot. Att J.O. varit trafikansvarig medför inte per automatik att ansvaret utökats. Om han däremot som trafikansvarig fått indikation på att något kunde vara konstigt med fakturorna i bolaget skulle han ha haft skyldighet att agera i sin egenskap av styrelseledamot. Det har dock i målet inte visats att någon sådan varningssignal förekommit. Mot denna bakgrund, och då eventuella brister i trafikansvaret kan föranleda ingripande av Transportstyrelsen men inte betalningsskyldighet enligt bestämmelserna om företrädaransvar, föranleder J.O:s roll som trafikansvarig ingen annan bedömning.

Även om det skulle anses att J.O., för att vara en aktsam styrelseledamot, löpande borde ha gått igenom bokföringen personligen är det inte visat att han vid en sådan genomgång hade kunnat upptäcka oegentligheter. De fakturor som har befunnits vara osanna har avsett samma typ av verksamhet som övriga fakturor i bolaget. Varken bokföringsbyrån eller den externa revisorn har reagerat på att någonting varit konstigt, och det är först efter en ingående utredning av de fakturerande bolagen som Skatteverket kunnat slå fast att fakturorna varit osanna.

I förvaltningsrättens domskäl anføres bl.a. att det måste ställas höga krav på att den som påstår sig ha blivit vilseledd under sin tid som styrelseledamot ska styrka detta förhållande. Jag instämmer i att ett sådant synsätt bör tillämpas t.ex. i situationer där en styrelseledamot som driver verksamheten hävdar att denne inte känt till att fakturor varit osanna, att dennes namnteckning förfalskats av någon annan, att någon annan än styrelseledamoten har tagit ut medel från bolaget etc. (jfr Högsta förvaltningsdomstolens dom den 26 juni 2015 i mål nr 4323-14 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 1 april 2015 i mål nr 7354-13). I ett sådant fall är det naturligt att den bevisbörda som annars ligger på Skatteverket flyttas över till den skattskyldige och att det ankommer på styrelseledamoten att visa att han blivit lurad. I det nu aktuella målet har J.O. dock inte varit delaktig i driften och ännu mindre i slutande av avtal med de fakturautställande bolagen. Dessutom har Skatteverket uttryckligen anförts att det inte görs gällande att J.O. faktiskt känt till de osanna fakturorna. Utgångspunkten är därför redan med Skatteverkets syn på saken att J.O. inte haft faktisk insikt i de förhållanden som föranlett skattefordringar. Under dessa förhållanden saknas anledning för J.O. att visa att han blivit vilseledd.

I målet är inte fråga om ett bolag vars ekonomiska situation gett anledning att misstänka att förpliktelseerna mot det allmänna inte skulle fullgöras. Med hänsyn till frånvaron av objektiva synliga tecken på oegentligheter i bolaget och till att Skatteverket inte har åberopat någon omständighet till stöd för eller ens påstått att J.O. faktiskt har känt till

oegentligheterna samt med beaktande av det höga beviskrav som gäller i mål av detta slag, anser jag det inte visat att J.O. åsidosatt sina skyldigheter som styrelseledamot i sådan grad att han kan anses ha varit grovt oaktsam. Det subjektiva rekvisitet är inte styrkt och förutsättningar att ålägga J.O. betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 § skattebetalningslagen och 59 kap. 13 § skatteförfarandelagen föreligger därmed inte. Överklagandet ska därför enligt min mening bifallas och förvaltningsrättens dom undanröjas.

Med denna utgång har J.O. rätt till ersättning för sina kostnader. J.O. ska enligt min mening beviljas ersättning med skäliga 50 000 kr i förvaltningsrätten och 20 000 kr i kammarrätten.